

Джулай А., магістр, Ременєва Т., доктор філософії

Київський національний університет технологій та дизайну

ТЕКСТИЛЬНИЙ ДЕКОР, ЯК ЗАСІБ ФОРМОУТВОРЕННЯ ОДЯГУ

***Анотація.** Розглянуто види текстильного декору, проаналізовано використання технік декорування одягу в показах сучасних дизайнерів. Визначено вплив текстильного оздоблення, як засобу формоутворення одягу. Розроблена та виготовлена в матеріалі авторська колекція жіночого одягу «Pliserosse».*

***Ключові слова:** текстильне оздоблення, складки, колекція, композиція, модель одягу.*

Dzhulay A., Master, Remenyeva T., Ph.D.

Kyiv National University of Technologies and Design

TEXTILE DECOR AS A MEANS OF FORMING CLOTHES

***Abstract.** Types of textile decoration are considered, the use of clothing decoration techniques in the shows of modern designers is analyzed. The influence of textile decoration as a means of shaping clothing is determined. An author's collection of women's clothing "Pliserosse" is developed and manufactured in the material.*

***Keywords:** textile decoration, folds, collection, composition, clothing model.*

Вступ. Виготовлення текстильних виробів, які відповідатимуть високим вимогам сучасних споживачів, потребує комплексного підходу, спрямованого на гармонійне поєднання структури текстильного матеріалу та її зовнішнього прояву – фактурного рішення. Створення фактури поверхні матеріалу дає необмежені можливості при розробці дизайну об'єктів з текстилю та дозволяє значно урізноманітнити асортимент виробів без зміни їх конструкції.

Постановка завдання. Основним завданням є дослідження технік і видів текстильного декору, а також їхня стилізація й інтерпретація в сучасному одязі з метою максимального точності при передачі дизайнерського задуму.

Результати досліджень. Оздоблення в сучасному одязі відіграє надзвичайно важливу роль, адже воно є не лише декоративним елементом, а й засобом самовираження, що формує індивідуальний вигляд виробу. Сьогодні актуальність використання оздоблення особливо зросла у зв'язку з прагненням дизайнерів створювати оригінальні, неповторні образи, які поєднують різні стилі, фактури та техніки.

Види оздоблення одягу можна поділити на такі групи: виконані безпосередньо на поверхні деталей одягу (рельєфні шви, декоративні строчки, складки, драпірування, плісе, гофре, аплікація, вишивка, мереживо, стрічки, тасьма, шнур, бахрома, бісер, каміння); виконані з тканини виробу або оздоблювальної тканини, яка є деталлю виробу і надає об'єму (оборки, волани, підрізи, рюші, буфи, бейки, канти, клапани, хлястики, тощо); знімні деталі (жабо, коміри, краватки, бант, манжети, кокілье); виконані на деталях (кокетки, складки, машинні шви, клапани, хлястики); додаткові елементи – виконані з інших (не основних) матеріалів (зі шкіри, замші, хутра, оксамиту, трикотажу тощо); фурнітура (з використанням гудзиків, пряжок, блискавок тощо); друковані рисунки: графіті, квіти тощо [1].

Одним із провідних напрямів сучасної моди є використання об'ємного оздоблення – таких елементів, як буфи, складки, драпірування, які не лише прикрашають виріб, а й виступають засобом формоутворення. Завдяки їм створюється нова пластика силуету, змінюється пропорція, підкреслюється жіночність чи, навпаки, додається конструктивна графічність образу.

Об'ємне оздоблення забезпечує об'ємну форму виробу і окремих його деталей за рахунок зміни просторового розташування матеріалів (рис. 1). Об'ємне оздоблення поділяють:

- на рухоме оздоблення, яке передбачає певну свободу зміни початкової форми (драпіровки, складки, волани, зборки, плісе, гофре тощо);
- на нерухоме оздоблення, при якому об'ємна форма не змінюється і зазвичай закріплена за допомогою ниток, прокладок, клею (буфи, защіпи, декоративне вистьобування (квілт) тощо).

Джерело: [2].

Рис. 1. Об'ємний текстильний декор, як засіб формоутворення в одязі

У сучасному дизайні текстильних виробів з швидко мінливими тенденціями, все підпорядковано єдиній меті – привернути увагу споживача та створити незабутнє враження від виробу. Для цього дизайнерам доводиться шукати та створювати нові експериментувати з формою, конструктивними лініями, поверхнею полотна, вигадувати декоративні елементи, фактурні рішення, аксесуари тощо. Декор та техніки оздоблення стають одним з основних засобів художньої виразності, що найбільш чітко відображає особливості обробки поверхні, своєрідність виконання художньої техніки [2, 3].

Актуальними стають образи, в яких гармонійно поєднано кілька стилістичних рішень – наприклад, поєднання мінімалістичних форм із бароковою пишністю оздоблення або синтез спортивного стилю з романтичними декоративними елементами. Завдяки такому підходу одяг набуває ширшого значення, виходячи за межі суто утилітарного призначення. Він стає своєрідним проявом творчості, емоційного стану та особистості людини.

При створенні актуальної колекції одягу в авангардному стилі з використанням декоративного оздоблення необхідним є аналіз модних тенденцій в сучасному світі моди.

Тож, аналіз проведено з показів: Alaïa fall, Casablanca fall, Max Mara fall, Balmain, Pauline Dujancourt fall, Alaïa, Dior, Viktor & Rolf spring тощо (рис. 2).

Узагальнюючи актуальні тенденції можна вважати, сучасні силуети підкреслюють витонченість форм, переважають напівприлеглі та прилеглі Об'ємні форми в одязі досягаються шляхом використання декоративних технік, часто гіперболізованих. Кольорове рішення – пастельних і темних відтінків, але все ж таки безпрограшним в декількох сезонах спостерігається саме колір бургунді. Актуальною довжиною є моделі, які нижче стегна зі шкіряної, костюмної або вовняної тканини, об'ємний декор в одязі створює форму.

Джерело: [3].

Рис. 2. Приклади композиційного, конструктивного та декоративного рішення моделей жіночого одягу сезону осінь-зима 2025/2026

Синтезуючи художній образ споживачки одягу, можна вважати, що нею є жінка яка у вільний від роботи час цікавиться модою, або працює у цій сфері. Вона захоплюється історією, мистецтвом і любить проводити свій вільний час за написанням художньої літератури або невеличких статей. У її житті поєднується контраст між динамічною роботою в офісі у великому місті, пов'язаною зі створенням fashion-статей у сучасному модному просторі та спокійними вечорами, присвяченими творчості та саморозвитку (рис. 3).

Основною метою проєктування авторської колекції є переосмислення класичного костюму, створення чогось нового за допомогою технік об'ємного декорування. Розробка авторської колекції, що базується на поєднанні класичного крою та гіперболізованого об'ємного декору, є надзвичайно своєчасною. Вона відповідає глобальному запиту на «інтелектуальну моду», де одяг стає формою самовираження та мистецтва. Переосмислення класичного костюму шлях розв'язання протиріччя між традиційним дрес-кодом та потребою в креативній свободі. Це не просто одяг, а створення нового візуального коду, де класика стає полотном для декоративного експерименту [4, 5].

Провівши аналіз модних тенденцій сучасного костюму можна дійти висновків, що оздобленням можна гармонійно доповнити повсякденний образ. Є різні види та способи

оформлення оздоблення, але найцікавішим та найактуальнішим на сьогодні є використання буфів або складок [6]. Тож, надихаючись естетично-композиційно виглядом із модних показів, при проєктуванні авторської колекції жіночого одягу та для збагачення образу було взято в дослідження такий вид оздоблення як складки, і їх виконання на машинних роботах. Було створено ескізний ряд колекції одягу, по якій в подальшому було розроблено колекцію жіночого одягу «Pliserosse» (рис. 4). В моделях розробленої колекції жіночого одягу використано оздоблення у вигляді односторонніх складок в ділянках рукавів, пілочки та спинці, зустрічних складок, складок в бічній частині штанів.

Джерело: авторська розробка Джулай А.

Рис. 3. Творчий колаж художнього образу споживача

Джерело: авторська розробка Джулай А.

Рис. 4. Фото моделей колекції з міжнародного конкурсу
«Печерські каштани» 2025 р.

Колекція жіночого одягу повсякденного призначення складається з п'яти образів, які гармонійно поєднані між собою стилістичним рішенням, напівприлеглим силуетом, елементами об'ємного формоутворення, характерними ознаками творчого джерела. Властивості сучасних матеріалів та конструктивно-технологічні рішення, які

використовувались при виготовленні авторської колекції, дозволяють підвищити ергономічність виробів.

Завдяки узгодженому розміщенню дизайнерського декорування деталей на різних ділянках моделей, колекція одягу візуально сприймається не переважаною як в композиційному так і в конструктивному плані [7–9].

Авторська колекція містить у своєму складі вироби повсякденного/урочистого призначення, напівприлеглого силуету для жінок молодшої вікової групи з акцентованим текстильним оздобленням: жилет довжиною до лінії стегон зі спинкою декорованою однобічними складками; жакет довжиною нижче лінії стегон із декоративними однобічними горизонтальними складками по всій площині правої деталі пілочки; жакет з декоративними горизонтальними однобічними складками по всій площині бічної деталі пілочки; жакет в якому верхня частина рукава із декоративними горизонтальними однобічними складками; штани з бантовою складкою, яка підкреслює об'єм та доповнює образ.

Оздоблення складками стилістично об'єднує та надає додаткову фактуру й об'єм виробам колекції, є характерним індивідуальним доповненням до класичного костюму, стилізація якого в подальшому створює сучасний та унікальний образ виробів, який можна використовувати у повсякденному житті та на урочистих подіях.

Висновки. Отже, використання сучасних видів оздоблення в одязі, зокрема об'ємного, є важливою складовою художнього образу, допомагаючи висловити авторську концепцію, образи та асоціації у проєктованих об'єктах, наслідуючи тенденції сучасного суспільства, звертаючи увагу на їх естетичне та практичне застосування.

Практичне значення одержаних результатів роботи полягає в створенні авторської творчої колекції моделей жіночого одягу з підвищеними ергономічними та естетичними показниками за рахунок використання сучасних текстильних матеріалів, методів оздоблення та технологій виготовлення одягу у відповідності до напряму розвитку моди.

Візуально-аналітичним методом досліджено види стилізації декоративного оздоблення використаних дизайнерами відомих брендів одягу. Розроблена та виготовлено в матеріалі авторська колекція жіночого одягу «Pliserosse» з елементами об'ємного оздоблення, яку було представлено на Міжнародному конкурсі «Печерські каштани 2025».

Список використаної літератури

1. Лю Цзянсінь. Декоративне оздоблення в дизайні одяг: художні засоби та інноваційні технології: навч. посіб. Київ 2021. 348 с.
2. Pinterest. URL: <https://www.pinterest.com>.
3. Аналіз модних тенденцій з журналу Vogue British. URL: <https://vogue.ua/collections/season/menswear-osin-zima-2025-2026.html>.
4. Джерела та особливості творчості дизайнера URL: <https://studfile.net/preview/9050299/page:4/>
5. Джерела творчого процесу створення моделі. URL: https://studwood.net/2134357/tovarovedenie/naukove_doslidzhennya_informatsiyi_dzherela_tvorchogo_protsestu_stvorenniya_modeli.
6. Мандебура Ф. І., Ляшенко М. В., Мазнев Є. О., Лю Цзянсінь, Колосніченко О. В., Пашкевич К. Л. Інноваційні види оздоблення в дизайні сучасного одягу. Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості: матеріали І Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (17 листопада 2020 р., м. Київ). Київ: КНУТД, 2020. С. 528–533.
7. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посібник. К.: Арістей, 2008. 340 с.
8. Герасименко О. Д., Фролов І. В., Пашкевич К. Л., Колосніченко М. В. Принципи формування асортименту колекцій одягу ready-to-wear. *Традиції та новачії у вищій архітектурно-художній освіті*. 2017. Вип. 4. С. 24–28.
9. Проєктування художніх систем одягу. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності 182 – Технології легкої промисловості освітньої програми «Моделювання, конструювання та художнє оздоблення виробів легкої промисловості» / упор.: Т. В. Струмінська, І. В. Фролов. К.: КНУТД, 2024. 35 с.